

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Toe-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Cezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Wan Geert. — Baasrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

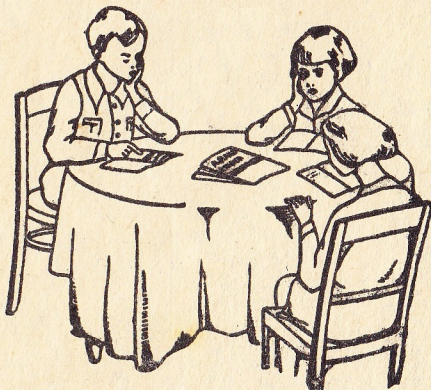
A. HANS.

Nr. 335

De Wonderbare Reis van Schipper Bontekoe

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Nr. 335

De Wonderbare Reis van Schipper Bontekoe

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

DE WONDERBARE REIS VAN SCHIPPER BONTEKOE

I.

— Gelukkig, morgen zijn we den rakker kwijt, zei een vrouw tot een gebuur, in een straatje van de Hollandsche stad Hoorn.

De rakker stak zijn tong naar haar uit.

— Zie toch eens, ze moesten hem in Oost-Indië houden! hernam de vrouw verontwaardigd.

— Och, mensch, op zee beteren er veel, die op land niet deugen willen, sprak de buurman.

De knaap trad een kleine woning binnen. 't Was een koude Decemberdag van het jaar 1618. De jongen strekte zijn handen naar het vuur in den haard uit. Zijn moeder, met een van zorgen doorrimpeld voorhoofd, verstelde kleeren bij de tafel.

— Dirk, jongen, nu hebt ge nog een vuur, maar aan boord zult ge veel koude lijden. Zoo in 't hartje van den Winter vertrekken... 't Vriest dat het kraakt, zei ze.

— Maar 't schip vaart immers naar de warme streken, sprak vader, die schipper was, doch niets te doen had omdat vaarten en meren sterk bevroren lagen.

— En dan al die gevaren! hernam moeder.

— Tut, tut, daar hebt ge nu al zooveel over gelamenteerd! Dirk wil zeeman worden en dan moet hij geen flauw papkind zijn.

— Maar vader, ik ga immers gaarne! sprak Dirk. En ieder in de stad zegt, dat ik geen beteren schipper kan hebben dan Bontekoe.

— Hij is een braaf en kundig man, en een stadsgenoot. Neen, een beteren baas kon ik u niet toewenschen, zei vader. Maar ventje, aan boord zal 't uit zijn met uw stoute streken. Al is schipper Bontekoe een braaf man, streng zal hij wezen, want op zoo'n schip is er allerlei volk. Wees bevriend met de goeden en mijd de kwaden! Denk aan Gerrit Klaassen. Hij was aan wal een schavuit en aan boord bleef hij het nog. Altijd ruzie maken. En eens stak hij een matroos dood. Toen werd hij met den doode over boord gezet.

— Toch niet in zee gegooid? vroeg moeder.

— Neen, maar toen men een eilandje bereikte, bracht men er Gerrit Klaassen en het lijk heen. Gerrit kreeg wat brood, rijst, olie, een vischhengel, een vuurroer (een geweer) en een beetje kruid. En zoo lieten ze hem achter. Als hij niet

altijd aan zijn misdaad herinnerd wilde worden, moest hij den doode begraven. En met zijn hengel kon hij visschen vangen en met zijn vuurroer wild schieten. Of er op 't eiland bewoners waren, wist men niet. Dan zullen het wilden geweest zijn. Misschien hebben ze Klaassen wel opgegeten. Het schip zeilde heen. Klaassen bleef er achter en we hebben hier nooit meer van hem gehoord. Ja, ja, ze zijn streng aan boord. En 't is 't beste er gehoorzaam te zijn.

— Jongen, hier waart ge het dikwijls niet, zei moeder.

— Ik zal goed oppassen, beloofde Dirk.

Het was zijn laatste avond thuis. Morgen zou hij met eenige andere lieden van Hoorn over kanalen, vlieten, meren op schaatsen naar Tessel rijden, waar het schip lag en over een week zou vertrekken.

Dirk Pieters had groote verwachting van de reis. Hij zou vreemde landen zien, maar hij kon jaren afwezig blijven. Zoo ging het in dien tijd.

Dirk sliep voor 't laatst op zijn zolderkamertje naast zijn broer Krijn. Ze lagen warm toegedekt.

's Morgens was Dirk al vroeg op. Moeder had tot laat in den nacht gewerkt voor haar kind. Maar nu lag de reiszak met de kleeren ook klaar.

Moeder had echter ook veel gebeden. Zooveel voeren naar Oost-Indië, maar keerden nooit weer.

— Nu zal ik in langen tijd geen brood meer voor u snijden, zei moeder.

— Hij zal wel leeren zich zelf te behelpen. Als hij oppast, kan hij het een heel eind brengen. Daarvoor zal dan schipper Bontekoe wel zorgen.

Dirk at nu niet veel. Hij stak de rest van het brood bij de andere levensmiddelen, door moeder ingepakt. Om acht uur, moest hij aan de vliet zijn, waar de groep der zeelieden samen kwam.

— 't Wordt tijd, zei vader met een trilling in de stem. Dirk, we zullen samen bidden. God is toch de grootste kapitein, die alles bestuurt op land en op zee.

En vader sprak een innig gebed uit. Moeder hield vroom de handen gevouwen. De tranen biggelden haar langs de wangen.

Toen nam Dirk afscheid... Zijn broertjes en zusjes kwamen beneden. Lang omklemde moeder haar jongen.

— Wees vroom, braaf en vlijtig! snikte ze.

Dirk nam van allen afscheid. Vader stapte mee naar de vliet. Buren kwamen aan de deur.

— Goede reis, Dirk! riepen ze, want ze verga-
ven hem nu zijn kattenkwaad. En de vrouw, die
gewenscht had, dat Dirk in Oost-Indië zou blij-
ven, was de eenige, die nog nijdig keek in het
straatje.

— Dag, Kee! riep Dirk toch ook haar toe.

Aan de vliet stonden reeds eenige vertrek-

kenden. Men wachtte op anderen. Vader Pieters sprak een paar kennissen aan en vroeg hun op Dirk te letten, wat ze beloofden.

Dirk bond zijn schaatsen aan.

— Hij is zeker de jongste! vroeg een visscher aan Pieters.

— Ja, veertien jaar... Hij is toch groot voor zijn ouderdom.

— Wel, vroeg geleerd, oud gedaan! Op zee kan een flinke kerel het een heel eind brengen.

De overigen verschenen nu ook. Sommigen vergezeld door vrouwen en kinderen. Er werd nog geweend.

— Vooruit nu! riep de leider, een bootsman. 't Is een heele reis!

Een laatste kus... een handdruk...

— Dag, vader, zei Dirk met een nok in de keel.

— Nu, jongen... houd u flink... God behoeft u... denk veel aan ons... vergeet uw gebeden niet, sprak Pieters.

De groep reed heen. Dirk kon vlug op de schaatsen weg en hij zou de bende wel bij houden.

Zoo verliet hij Hoorn en 't kon voor zeer lang zijn.

De « Nieuw-Hoorn » was op zee. Zoo heette vaartuig van Willem Bontekoe en waarop Dirk Pieters scheepsjongen was. Er bevonden zich nog een paar knapen aan boord. Dirk moest den schipper dienen in zijn kajuit en ook Hein Bol, den koopman van de Compagnie, aan wie 't schip behoorde. Hein Bol moest in den vreemde handel drijven.

Er waren op de « Nieuw-Hoorn » 206 man, matrozen, soldaten en ambtenaren. Ja, men zag er lieden van allerlei soort, **brave**, fatsoenlijke, maar ook ruwe gasten, die zich verhuurd hadden om weg te zijn uit een stad, waar 't gerecht hun op de hielen had gezeten. Ieder had maar een klein plaatsje en in 't logieskwartier kon het benauwd ruiken. Velen droegen **vodderige** kleeren. Aan ongedierte was er geen gebrek. Er werd in dien tijd niet veel op gezondheid gelet. De heeren der Compagnie huurden zoo goedkoop mogelijk allerlei volk en hun doel was veel geld te verdienen met den handel in de verre landen.

Dirk zag hier heel andere dingen dan thuis. Maar hij had van die onreinheid niet zooveel last, daar hij veel in de kajuit van den schipper vertoefde, die zijn vader goed kende.

Men was zes dagen op zee, toen er een vreeselijke storm uitbarstte. De « Nieuw-Hoorn » werd

geweldig bestookt. Dirk kreeg leelijk de zeeziekte te pakken. 's Avonds lag hij met een ellendig gevoel in zijn kooi. Hij was te akelig om zelfs aan huis te denken.

Opeens hoorde hij roepen, dat alle man aan 't dek moest komen om water uit het schip te schepjen. Hoe ziek Dirk ook was, hij kroop naar dek. Wat raasde de storm. En de golven sloegen over het schip heen, en drongen naar binnen. Dirk klemde zich aan de verschansing vast. Bij den grooten mast stonden eenige groote kerels, die zich aan het touwwerk vastklemden en luid jammerden, dat het schip verging. Toen zag Dirk, welk een flinke bevelhebber Bontekoe was. De schipper ging naar den mast toe en riep met bulderende stem:

— Ha, ik ken u... Dat een mensch bij zulk noodweer bang is, kan ik begrijpen. Maar elken dag vloekt en scheldt ge en spreekt ge ruwe taal, en nu bij het eerste gevaar staat ge te schreeuwen als een mager varken en doet ge niets voor het behoud van het schip. Aan het werk of ik laat u beneden in de ijzers sluiten!

Dat hielp en de mannen verlieten den mast en hielpen met kuipjes het water wegscheppen uit een ruim.

Dirk wilde ook arbeiden, maar Bontekoe zag hem.

— Gij en de andere jongens in mijn kajuit!

beval hij. Ge zijt nog kinderen, al zoudt ge menigen grooten kerel beschamen.

Slingerend waggelde Dirk naar de kajuit, waar nu ook de andere scheepsjongens waren. Allen zaten of lagen in ellendigen toestand op den vloer.

Dagen achtereen hield de storm aan. Dan werd het weer schoon weer.

Men zag toen in de nabijheid nog twee Hollandsche schepen, welke ook naar Oost-Indië moesten, die een heelen tijd in gezelschap van de « Nieuw-Hoorn » bleven.

Schipper Bontekoe had van zijn onder-bevelhebbers klachten gekregen over de houding van eenige matrozen tijdens den storm. Roode Hannes — een kerel met een boevengezicht — was niet alleen te lui geweest om te werken, maar had zelfs een bootsman met klappen bedreigd. Er moest door een strenge straf een voorbeeld gesteld worden, oordeelde de scheepsraad. Roode Hannes zou « gekielhaald » worden. Dirk en de andere jongens keken toe, hoe het gebeurde.

— Ze zullen rooden Hannes met een touw in zee gooien en hem drie maal onder het schip door halen, vertelde een matroos, die het wel wist. « Kijk, vervolgde hij, nu binden ze hem een lap vol olie aan zijn mouw. Als hij daar flink in bijt, krijgt hij minder zeewater in zijn mond en zijn lijf. Die ander bindt looden ballen aan zijn

voeten. Dan zinkt hij dieper en heeft minder kans met zijn hoofd tegen de kiel van 't schip te stooten, als hij er onder zit. »

Aan de ra van den grooten mast was een touw gespannen, dat onder het schip getrokken was naar de andere zijde, daar weer omhoog kwam en ook aan de ra vastgemaakt was. Langs dit touw moest nu Roode Hannes door een andere koord zijn gevaarlijke reis doen. De gestrafte kreeg een soort van looden harnas aan.

— Daar gaat hij, zei Dirk.

Roode Hannes werd omhoog getrokken. Hij schreeuwde luid. Plots werd hij in zee geworpen. Hij verdween in de golven. Matrozen trokken aan het touw. En na eenige oogenblikken kwam Hannes aan de andere zijde, proestend en blazend boven. Men sleurde hem naar den overkant van 't dek. Hij wilde zich verzetten, maar plof... hij tuimelde voor de tweede maal in zee, en opnieuw dook hij op, terwijl hij vreeselijke grimassen maakte. Veel matrozen en soldaten lachten. Schipper Bontekoe keek echter ernstig en Dirk begon nu medelijden met den veroordeelde te gevoelen. Doch Hannes moest voor de derde maal zijn bad nemen. En nu haalde men hem bewusteloos boven.

— Hij is gestikt! riep er een.

— Neen, neen, zoo erg is 't niet, sprak Bontekoe. Rol hem maar eens flink heen en weer.

Hij heeft te veel zeewater binnen.

Men hobbelde Hannes als een bal over het dek. En weldra spuwde hij water uit.

— Hij komt er door, zei de schipper. Laat zijn straf een voorbeeld zijn voor anderen, die de verordeningen overtreden.

— We zullen streng zijn, verzekerde Hein Rol, de koopman der kompagnie.

Hannes kwam bij. Men ontdeed hem van zijn harnas en looden ballen, en sleurde hem naar zijn hangmat.

Ja, Dirk begreep het, dat oppassen hier de wet was. Nu, hij deed flink zijn werk.

De Nieuw-Hoorn kwam in het warme gebied.

III.

Dirk moest op zijn beurt na 't ochtendgebed een versje luid over dek roepen:

« Kreupelen en blinden,

Laat u verbinden.

Boven bij den grooten mast,

Zult gij den meester vinden. »

Dat was de bekendmaking, dat de zieken zich bij den scheepsdokter konden aanmelden. En er waren veel zieken aan boord. Dat kwam door de hitte en de benauwde logiesplaatsen. Ook had men dikwijls ongezond voedsel, slecht bewaard in vaten en kisten. Er waren leveranciers die be-

drog pleegden. Zoo had men spek gehad, dat kwalijk rook. En toch at men er van. Koorts verzwakte veel mannen.

Dirk had een matroos in zijn hangmat hooren kreunen. De arme jonkman had de kracht niet meer, om tot bij den grooten mast te klimmen. Dirk waarschuwde den dokter, die toen naar beneden ging. Hij onderzocht den patient en meldde toen aan Bontekoe, dat de jonge man reeds stervend was. In den nacht bezweek de matroos. Andere zieken hadden hem nog een paar namen hooren mompelen. Zeker van zijn vader en moeder. Men kende hem niet. Hij stond op de lijst als Schlosser uit Hannover. Hij was een zwerver, die uit ellende dienst had genomen. 's Morgens vond men hem dood. Men bracht hem in zijn hangmat naar boven en naaide de mat toe. Men bevestigde er een paar steenen aan.

Schipper Bontekoe trad wat later uit de kajuit.

— We zullen den zeeman begraven, zei hij.

Het volk stelde zich op en de schipper deed een gebed. Het was overigens doodstil aan boord.

Dirk dacht aan de familie van den doode en aan zijn eigen huis.

Matrozen namen den doode op, en droegen hem drie maal rond den grooten mast. Een trommelaar sloeg een roffel. Dan legden de ma-

trozen het lijk op een plank, die over de verschansing hing. Bontekoe wachtte even. Toen riep hij met luide stem:

— Een, twee, drie... in Gods naam.

De matrozen gaven den doode een duw en Schlosser gleed van de plank in zee. Door de zware steenen zonk de hangmat met den last onmiddellijk. Zoo was een begrafenis op zee. En beneden lagen er zieken, die bedachten, hoe dat ook met hen kon gebeuren.

De Nieuw-Hoorn vervolgde haar reis.

't Waren eentonige dagen. En de zieken leden veel. Eindelijk besloot Bontekoe bij een eiland te ankeren, de zieken aan wal te brengen en het schip eens flink te laten schoon maken. En dat gebeurde. De kranken kropen in het lange gras en koesterden zich in de zon. Ha, dat was heerlijk, zoo in de frissche lucht. En ook de gezonden waren blij eens de voeten op de aarde te zetten, en zich vrijer te bewegen. Het was eerst voor Dirk een vreemd gevoel. In de boomen zaten blauwe duiven, die zoo tam waren, dat ze zich gemakkelijk lieten vangen. Men legde een vuur aan en er werden duivenboutjes gegeten. Matrozen gingen op verkenning uit. Ze zagen helder water in een klaterende beek. O, wat smaakte dat beter, dan 't mufte water uit de vaten. Ook de zieken genoten er van en men haalde de vaten van boord, liet het oude water er uit en vulde

ze met versch. Er werden visschen gevangen, schildpadden, wilde hennen. Men braadde, bakte en kookte. 't Was feest voor de schepelingen... Men spande een tent voor de zieken. Hein Rol, de koopman, bromde wel, dat het tijdverlies was, maar Bontekoe had meer hart voor zijn volk.

Dirk en eenige matrozen zagen in een kreek dikke palingen.

— Daarvan moeten we er hebben! riep er een.

De palingen waren zoo glad, dat ze door de vingers heen schoven. Maar onze gasten stonden niet gauw verlegen. Ze trokken hun hemden uit en spanden ze als netten in 't water. En 's middags werd er paling gegeten. Van boomen plukte men vruchten.

Drie weken bleef men op 't eiland. Intusschen werd het schip duchtig schoon gemaakt en van binnen met azijn besprenkeld om het te ontsmetten. De meeste zieken waren na die drie weken geheel genezen. Met nieuwen moed zette men de reis voort. De twee andere schepen waren wat vroeger een anderen koers uitgegaan.

De vaart werd weer eentonig. De dagen geleken op elkaar. Een reis naar Oost-Indië kon toen acht maanden tot een jaar duren (nu vier weken).

Zoo ging de Zomer voorbij en werd het Win-

ter — tenminste in 't vaderland, want hier had men geen last van koude.

IV.

't Was de 19e November, na den middag. Schipper Bontekoe lag op het dek naar de effen zee te kijken. Plots stormde Dirk naar hem toe en riep:

— Schipper, er is brand!

Bontekoe sprong op.

— Waar? vroeg hij.

— In 't ruim, bij de vaten.

De schipper snelde er heen. Hij zag geen vuur, maar wel veel rook. Hij beval water aan te brengen. Dit deed men in leeren emmers. En na een tijd bleef de rook weg.

— 't Is klaar, zei Bontekoe, we zijn er vlug bij geweest.

De bottelier had onvrijwillig brand verwekt, toen hij om drank ging en er een sprenkel van zijn kaars in een vat brandewijn viel.

Bontekoe begaf zich naar zijn kajuit. Na een kwartier kwam Dirk weer aangelopen en gilte:

— Schipper, het brandt nog!

Nu scheen het ernstiger. Van veel plaatsen steeg er rook op.

— Allen blusschen! beval Bontekoe.

Hij zelf daalde in 't ruim. Het was er benauwd door den rook. Maar de schipper wilde het reddingswerk zelf besturen. Men reikte elkaar de leeren emmers met water toe. Wat werd er gewerkt! Een half uur lang! Maar het scheen niet te baten. Door de lading kwam nog meer rook.

— Allen uit 't ruim... 't is hier niet meer te houden! riep Bontekoe.

Hij ging naar den koopman. Hein Rol, en zei:

— 't Is tijd, dat we het buskruit over boord gooien, want als het vuur tot daar komt, vliegt het schip in de lucht.

— Dat kan ik nog niet toestaan, antwoordde Hein Rol. De brand kan nog gebluscht worden, en wat zouden we zonder kruit doen, als we door zeeroovers aangevallen werden?

— Gij zijt meester over de lading... We zullen voort blusschen.

Men wierp nu van boven water in 't ruim, doch het hielp niet. Men voelde de hitte en moest voortdurend wijken voor den rook.

— Dat wordt ernstig, dacht Bontekoe. Een boot en een kleine sloep... Hoe moeten we ons daar met twee honderd man in redden? En geen land in 't zicht.

Zijn blik viel op Dirk Pieters.

— Knaap, gij blijft met de andere jongens dicht bij me, zei hij. Ik heb uw vader beloofd over u te waken.

— O, schipper, wat zal er gebeuren? vroeg Dirk angstig

— Vertrouw op God... Verlies geen moed!! Vooruit, nog blusschen. We geven den strijd niet op! riep Bontekoe.

Maar hij zag niet, hoe reeds eenige matrozen stil over de verschansing in de boot of in de sloep waren gekropen, om zeker te zijn, gered te worden.

— Kom, in de boot, fluisterde een der jongens tot Dirk.

— Neen, de schipper zegt, dat we bij hem moeten blijven.

De andere jongen sloop weg, een tweede volgde. Hein Rol zag, dat er reeds volk in de booten was. Hij liep naar 't achterschip.

— Terug aan dek! zei hij. Hier is er werk... doet uw plicht!

— We bedanken er voor levend te verbranden of als ratten te verdrinken... antwoordde Roode Hannes. Als ge mee wilt, kom dat vlug, want we snijden de touwen los.

— En de anderen?

— Er is geen plaats voor iedereen. Elk zorgt voor zich zelf.

Er waren meer vluchtelingen. En Hein Rol, die het buskruit niet in zee had willen gooien, gedroeg zich laf en daalde in de boot af.

— Wacht op den schipper! zei hij nog.

— Die koppigaard wil toch niet komen! De touwen door! Anders wordt de boot overladen! riep Hannes.

De boot en de sloep staken af en men liet de overigen op het brandend schip achter.

Dirk had naar de andere jongens gekeken.

— O, schipper... de booten varen heen! gilde hij.

Bontekoe, die zich nog met den brand bemoeide, keerde zich om.

— Lafaards! Verraders! brulde hij, woedend over die verachtelijke houding.

Ook de matrozen gingen geweldig te keer.

— Mannen, zei Bontekoe, wij zijn nu, naast ons zelven op God aangewezen. Geeft den moed niet op. De eene helpt blijft blusschen... de anderen gooien het kruit over boord. Hebben ze u ook achter gelaten, kind? vroeg hij aan Dirk.

De knaap wilde zich goed houden. Maar de tranen sprongen hem in de oogen.

— O, Heer, red ons! smeekte hij.

Men bluschte voort en het vuur scheen te minderen.

— Houdt moed! riep Bontekoe.

— De olie brandt! klonk het eensklaps.

Nu was er geen blusschen meer aan. De vlammen sloegen uit het ruim. Veel matrozen liepen handenwringend en gillend rond. Anderen zonnen op de knieën en baden. Bontekoe wierp met

de moedigsten vaatjes kruit in zee, maar er waren er wel drie honderd aan boord.

En nu laten we even Bontekoe zelf vertellen, zooals hij het in zijn scheepsboek geschreven heeft.

« Ik klom naar het achterdek, daar was mijn plaats als schipper. Daar wilde ik met mijn mooie, goede schip ten onder gaan. Slechts even stond ik daar. Opeens een donderende slag. Het schip vloog in de lucht. Ik voelde een hevigen slag tegen mijn rug, toen werd ik omhoog geheven. Ik hief de handen ten hemel uitroepend: « O, God, wees mij genadig! » Toen viel ik in zee. De groote mast dreef vlak bij me. Ik zwom er heen en ging er languit op liggen. Om mij heen dreven stengen, vaten, kisten, maar ik zag geen levend wezen.

— O, God, riep ik uit, zijn ze dan allen omgekomen. Toen opeens, kwam vlak bij mij een jonge man boven...

**

Dirk was ook in de hoogte gegaan. Toen hij bij kennis kwam, lag hij op een stuk van het wrak. En toen zag hij schipper Bontekoe. Hij hielp hem op het wrak van 't schip.

— Ik heb hier zoo'n pijn in mijn rug! kloeg Bontekoe. Dirk, ziet ge de booten niet?

— Ja, ginder heel ver... Maar de mannen kunnen ons niet hooren.

— Laten we dan bidden, jongen.

Bontekoe bad luidop. Het was stil rond hen. De zon was aan 't zinken, 't zou dadelijk nacht zijn.

— Schipper, de booten komen! riep Dirk.

— O, we zullen roepen!

En luid schreeuwden ze om hulp. De booten naderden. Bontekoe en Dirk werden gered. De schipper was zoo uitgeput, dat hij haast niet spreken kon. Hij kroop in een roefje.

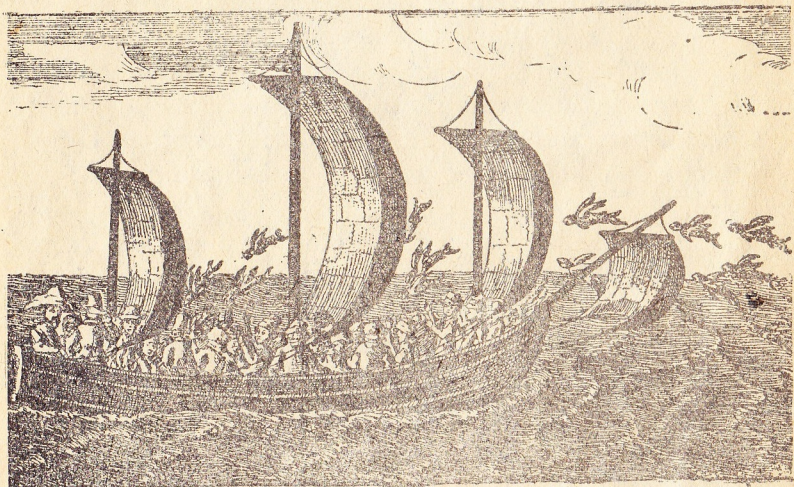
— Ik zal 't niet lang meer maken! kloeg hij.

Dirk vertelde, wat er gebeurd was. Hein Rol scheen beschaamd. Bontekoe was te ziek, om hem en de anderen, hun lafheid te verwijten. De nacht daalde over de zee, en de schipbreukelingen.

Er waren in de boot en de sloep samen 72 mannen; dus waren er 133 schepelingen verongelukt. 's Morgens lag Bontekoe nog versuft in het roefje. Maar de mannen riepen hem. Ze zagen niets dan lucht boven en zee om zich en wisten niet, hoe te varen. Ze vertrouwden op den schipper, dien ze eerst zoo laf achtergelaten hadden. Bontekoe kwam te voorschijn. Hij had ook twee wonden in 't hoofd. De heelmeeester, die eveneens in de boot zat, had geen pleisters; maar hij kauwde wat brood en legde het toen op de wonden. Bontekoe rilde van de koorts. Men reikte hem een jas toe. Hij maakte een deuk in

een kussen en zette dit op het hoofd. Zoo was hij eenigszins beschut.

En nu zou hij orde stellen op het zwalken. Men had 7 pond brood gered. Ieder zou dagelijks een stukje krijgen van een halven vinger groot. Hij liet de mannen hun hemd uittrekken. Van de hemden zou men zeilen maken, want de boot had kleine masten. Men zou lang kunnen zwalken, maar de schipper sprak allen toch moed in.

Er was geen kompas; hij zou 's avonds de richting bepalen uit de sterren. Zoo voer men dan voort. Er was geen water aan boord. Gelukkig begon het te regenen. Men ving water op in de zeilen en vulde twee vaatjes. Bontekoe sneed de

neus van een schoen en die zou als drinkkom dienen, een neusje per dag voor iederen man. Die in de sloep zaten, vroegen om in de boot te mogen komen. Ze waren bang af te dwalen en ze stelden ook vertrouwen op den schipper. Deze nam hen in.

Dagen en nachten gingen voorbij, maar men ontdekte geen land. Het brood was op. Er werd honger geleden. Er kwam een zwerm meeuwen; de vogels waren vermoeid, en lieten zich vangen. Vlug werden ze geplukt en rauw gegeten. Dat was goed voor een dag. Maar de honger knaagde weer. Eéns kon men vliegende visschen bemachtigen. Het hielp voor een anderen dag. Nu was men negen dagen aan 't zwerven. Men sprak bijna niet meer. Allen waren moedeloos. Ze vreesden, dat ze van honger en dorst moesten sterven. Hein Rol, de koopman, scheen geheel versuft. Bontekoe trachtte nog den moed op te wekken. « We moeten land naderen », zei hij. Maar men geloofde hem niet meer. De schipper zag in de oogen van sommige mannen een onheilspellend geflikker. Den tienden morgen zei Dirk zacht tot Bontekoe:

— O, schipper, vannacht heb ik rooden Hannes hooren zeggen, dat ze mij en de andere jongens zullen opeten.

Bontekoe schrok geweldig van deze mededee-

ling. Het was wat hij gevreesd had. De honger maakte de mannen wild.

— Vertrouw op mij! antwoordde Bontekoe aan Dirk.

— Mannen, vroeg hij dan, wat hoor ik, dat er een duivelsch plan is opgerezen! Zouden er hier tot moord durven over gaan? Weet ge dan niet, welke een verfoeilijke zonde dat is? God zal ons redden; hebt nog wat geduld. Wat zou het u spijten, als ge tot die daad waart overgegaan en er kwam land in 't zicht.

Toen stond roode Hannes op en sprak:

— Ge hebt ons nu lang genoeg wijs gemaakt, dat we land zullen zien. Misschien zeilen we er steeds verder van af. En we willen niet langer lijden. We hebben vannacht afgesproken, dat we eerst de jongens zullen opeten, en dan loten we er om, wie van ons aan de beurt komt.

— Mannen, zoo ik als schipper niets meer te bevelen heb, dan smee ik u: spaart die jongens! Het zijn nog kinderen, ziet ze aan. Hoe zoudt ge in 't vaderland ooit zoo'n moord verantwoorden? Hoe zoudt ge, als God ons redden mocht, nog rust vinden? Nog eens, mannen, spaart die kinderen, ik bid het in den naam van hun moeder en in den naam van God.

Bontekoe sprak ernstig en Dirk drong zich tegen hem aan. De knaap barstte in tranen uit. Hij dacht aan zijn ouders, aan allen thuis! Zou

men hem slachten als een dier en verslinden? Ook de anderen schreiden.

De mannen waren even stil. Toen zei roode Hannes:

— Welnu, schipper, we geven u drie dagen. Als we dan nog geen land zien, laten we ons niet meer verbidden!

Nog drie dagen... Bontekoe dankte God voor dit uitstel. « Dirk, bid ook, » fluisterde hij den jongen toe, en hij bemoedigde eveneens de anderen. Hein Rol zei niets.

Er waren mannen, die zeewater dronken, want de vaatjes waren leeg. De schipper waarschuwde hun en zei, dat ze ziek zouden worden in de ingewanden en sterven.

— Dat we sterven... zonder water houden we 't niet meer uit! riep men terug.

Dirk stond veel angst uit. Soms viel hij in een koortsachtigen sluimer. Dan schrok hij op, meenend, dat roode Hannes hem vastgreep. Dirk snakte dan den schipper bij den arm.

Den dertienden dag regende het. Men spande de zeilen en ving het welkome water op. Men kon drinken, en de vaatjes werden gevuld. Bontekoe voelde zich zeer ziek. Hij had al die dagen en nachten gestuurd. Nu kon hij niet meer. De kwartiermeester loste hem af. Bontekoe kroop met de jongens onder 't volk, waar men elkaar wat

warmde, want allen waren dun gekleed en hadden immers geen hemd meer aan.

De dertiende dag! Als men heden geen land zag, zouden de wanhopige kerels de jongens opeten. Dirk lag half bewusteloos op den bodem. Soms schreide hij, dan weer gilte hij van zijn moeder. Het was of zij zich over hem boog met haar vriendelijke oogen.

— O, moeder... roode Hannes! snikte de knaap.

Bontekoe streelde hem dan over 't klamme voorhoofd.

Eensklaps schreeuwde de kwartiermeester:
« Land, mannen, komt uit! Land!

Allen richtten zich op.

— Daar lag het van God afgebeden land! schreef Bontekoe later.

Velen weenden van vreugde.

— Land, Dirk, er is land! Dank God, zei de schipper ontroerd en hij knikte ook de andere jongens toe.

Een kwartier later waren ze aan wal. Bontekoe viel op de knieën en kustte den grond. En vurig dankte hij God. Hij dacht aan de jongens. Het was de derde dag en de redding kwam. Daar groeiden kokospalmen. Men smulde aan de noten en dronk het sap. Maar 's nachts bij een vuur hadden de meesten buikpijn van het vele eten. Men doorzocht het land verder en ontmoette in-

boorlingen. Men kocht van hen rijst en hoenders.

De wilden beduiden, dat het dorp verder lag. En ze wilden er Bontekoe heen brengen in een bootje, een prauw, want de schipper wilde er meer voedsel koopen. Hij had nog wat geld. Met vier man liet hij zich weg brengen. Op het dorp werd hij vriendelijk ontvangen. Hij kocht er een buffel, maar het dier was zoo wild, dat men het niet kon vangen.

De matrozen zeiden tot Bontekoe, dat hij maar alleen moest terugkeeren naar 't volk, vanavond zou de buffel wel gaan liggen, om te slapen en dan konden ze hem binden.

— Blijft hier niet alleen, ik vertrouw die wilden niet, sprak Bontekoe.

Maar de mannen wilden niet naar hem luisteren. De schipper stapte alleen naar de prauw. Hij beduidde de inboorlingen, dat ze hem weg zouden roeien. Ze wilden niet. Bontekoe trad flink op, greep er twee bij den arm en duwde ze naar het bootje. Dat maakte indruk. De wilden roeiden de rivier af. Onderwege vroegen ze geld. Bontekoe gaf hun iets. Maar hij hoorde, hoe ze met elkaar spraken, en hij had het gevoel, dat ze een boos plan overlegden. En hij was ongewapend. 't Leek hem of hij tusschen twee wolven zat. Hij kreeg den inval om te zingen en, — zoo schreef hij later — ik zong dat het door de boomen en de boschage klonk, doch ik was heel an-

ders gesteld. En de mannen begonnen te lachen, dat ik ze in de keel kon kijken. » Veilig kwam hij bij zijn volk. Den volgenden morgen, waren de vier matrozen er nog niet. Maar een bende wilden verscheen uit het bosch, om de Hollanders te overvallen. Allen moesten naar de groote boot vluchten. Dirk snelde met Bontekoe mee. Hij hoorde het woest geschreeuw. Behalve de vier, die in het dorp achtergebleven waren, vermiste men elf man.

— De wilden zullen ze opeten, vreesde Bontekoe.

Dirk huiverde. Allen betreurden de ongelukken. Ze konden niets doen, want ze hadden geen wapenen. De bakker zakte in de boot neer. Hij was gewond en zijn gelaat werd blauw.

— Ze hebben vergiftige speeren gebruikt, zei Bontekoe.

Vlug sneed hij het vleesch rond de wonde weg, om 't vergif te weren. De bakker doorstond heldhaftig de vreeselijke pijn. 't Mocht niet baten. Hij stierf en zijn lijk werd in zee gelaten. 't Werd nog stiller onder de schipbreukelingen. Wanneer zou dit zwerven eindigen? Later moest men weer aan wal, om voedsel te halen. Men vond oesters en palmen.

's Morgens ontdekten de schipbreukelingen zeilen.

— Ginder liggen schepen! klonk het verheugd.

Drie en twintig waren er. Men zeilde er heen. 't Waren Nederlandsche vaartuigen. Men was eindelijk bij Java aangekomen. Velen weenden van vreugde. De zwervers werden gastvrij ontvangen. Hun lijden was ten einde! Zoo kwam ook Dirk op Java, in Oost-Indië aan.

V.

Weer was 't Winter en reed men schaatsen rond het Hollandsch stadje Hoorn.

Vier mannen naderden over een vaart de stad. De ijzers knersten in 't ijs. De avond was al gevallen. Aan de kade gleden nog eenige jongens baantje.

De vier mannen bonden de schaatsen los. Ze schenen nu geen tijd meer te hebben, om met elkaar te praten. Ze klommen op de kade en stapten snel voort.

Een begaf zich naar een kleine straat. 't Was Dirk Pieters. Bontekoe had hem te Batavia in Oost-Indië een plaats als scheepsjongen bezorgd op een vaartuig, dat naar Holland zou varen. De

schipper moest nog lang in den Oost dienst doen en Hein Rol ook. En gisteren was Dirk met drie stadsgenooten te Tessel aangekomen. Thans bevond hij zich te Hoorn. Ontroerd bleef hij voor zijn huis staan. Hij gluurde door 't raam. De kamer was verlicht door de vlammen van den haard.

— O, God, ik dank u, zei Dirk. Vader en moeder leven nog.

Zijn moeder zat bij de tafel en vader bij den haard. En ook broers en zusters waren daar.

Dirk trad binnen. Hij was twee jaar weg geweest en in dien tijd een heel stuk gegroeid.

— Zeeman, komt gij ons nieuws brengen van onzen zoon? vroeg vader Pieters. We hebben sedert zijn vertrek niets meer van hem gehoord. Het is meer dan twee jaar.

Doch het moederoog zag scherper, al was het maar bij het schijnsel van een turfvuur.

— Dirk! riep vrouw Pieters uit.

— Moeder... vader... ja, ik ben het! snikte de zoon.

Hij lag in moeders armen, dan drukte hij vader de hand, groette broers en zusters. 't Was een aangrijpend tooneel.

Een zuster stak de lamp op. Allen moesten Dirk nu toch eens beter bekijken.

Welk een vreugde in de nederige woning!...

En de bureu hoorden het nieuws en vulden het kamertje. Ja, menschen verdrongen zich vóór de deur!

Dirk kon nu maar in groote trekken het nieuws vertellen over de wonderbare reis met het schip van Bontekoe.

Hoe veilig legde hij zich 's avonds in zijn oud bed, nog eens warm toegedekt door moeder, nadat vader in het avondgebed God innig gedankt had voor dit geluk!

Dirk vertelde wel een week lang. Zoo deden ook de anderen. Maar de zoon van Pieters was vast besloten terug naar zee te gaan. En hij deed het en later werd hij zelf schipper op Oost-Indië.

Bontekoe bleef zeven jaar afwezig.

Later heeft hij die wonderbare reis beschreven en zijn boek werd gaarne in Nederland gelezen, ook nog toen Willem Bontekoe reeds lang gestorven was.

En nu zegt men nog van een tocht met veel tegenslag: « 't Is een reis van Bontekoe geweest ».

Hoorn is een stil stadje bij de Zuiderzee geworden, maar toont nog de sporen van vroegere grootheid, toen zoovele van zijn zonen flinke zeevaarders waren.

Maar de scheepvaart koos andere wegen dan

de Zuiderzee. Veel plaatsen verkwiјnden, zoo-
als ook Enkhuizen en Medemblik. En 't zal niet
zoo heel lang meer duren of de Zuiderzee zal
droog liggen, want de werken om ze leeg te
pompen, zijn in vollen gang.

EINDE.